

Lakialoite 45

J. Andersson ym.: Lakialoite laiksi siviilipalveluksen korvaamisesta humanitaarisella työllä

Eduskunnalle

Tällä hetkellä on siviilipalvelusmiehiä, jotka haluaisivat suorittaa palveluksensa humanitaarisessa palveluksessa vaikka kriisialueella. Jotkut heistä menevät mieluummin vankilaan kuin nykyisen kaltaiseen siviilipalvelukseen. Tässä lakialoitteessa ehdotettu laki vähentäisi jonkin verran totaali kieltäytyjien määrää, sillä niiden, joiden kritiikki on kohdistunut siviilipalveluksen sisältöön, olisi mahdollista suorittaa palvelusta tavalla, joka tyydyttäisi heidän vakaumustaan eikä merkitsisi osallistumista asevelvollisuuslain mukaista palvelusta korvaavaan palvelukseen. Laki koskisi käytännössä melko pientä osaa siviilipalvelusmiehistä.

Palvelulla tarkoitetaan ns. kenttätyötä avustuskohhteessa tai esimerkiksi sitä tukevassa laitoksessa tai yhteisössä, mutta ei esimerkiksi Suomessa sijaitsevassa virastossa. Esimerkkejä työstä, joka täyttäisi vaatimukset, ovat keräily- ja pakkaustyö Emmaus-yhteisössä, elintarvikkeiden ja lääkekuljetusten hoitaminen Bosnian tapaisilla kriisialueille taikka veden, elintarvikkeiden yms. jakelu kuivuudesta kärsiville alueille Afrikassa.

Tällainen laki kannustaisi vapaaehtoistyöhön, mikä käytännössä merkitsisi siviilipalvelusajan menetykseen verrattuna suurempaa kokonaistyöpanosta sillä edistettävien päämäärien hyväksi.

Lain soveltamisessa olisi noudatettava siviilipalveluslaissa säädettyä yhdenvertaisuusvaatimusta. Tämä merkitsisi sitä, että siviilipalveluskeskus joutuu punnitsemaan suoritettun työn määrää, vaativuutta ym. verrattuna siviilipalvelusmiehen työpalveluun. Tämän periaatteen mukaisesti myöskään vapaaehtoistyönä ei pidettäisi sellaista työtä, josta saadut etuisuudet kokonaisuudessaan merkittävästi ylittäisivät siviilipalvelusmiehen lakisääteisten etuuskien tason. Sen sijaan ei ole merkitystä sillä, maksetaanko ne palkan vai esimerkiksi päivärahan, ravinnon ja majoituksen muodossa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lakiehdotuksen:

Laki**siviilipalveluksen korvaamisesta humanitaarisella työllä**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Siviilipalvelusvelvollinen, joka osoittaa suorittaneensa humanitaarista vapaaehtoispalvelua kotimaassa tai ulkomailla, voidaan sen estämättä, mitä asevelvollisuuslaissa (452/50) ja siviilipalveluslaissa (1723/91) on säädetty, vapauttaa siviilipalvelusvelvollisuudesta kokonaan tai osaksi siten kuin tässä laissa säädetään.

2 §

Hakemus 1 §:ssä tarkoitetun vapautuksen saamiseksi on toimitettava siviilipalveluskeskukselle, joka voi sen perusteella myöntää vapautuksen koko jäljellä olevasta palvelusajasta tai lyhentää sitä enintään niin monella päivällä kuin palvelus on kestänyt.

Hakemukseen, jonka lomakkeen kaavan vah-

vistaa työministeriö, tulee liittää palveluksen järjestäjän antama todistus palveluksen alkamis- ja päättymisajankohdasta, mahdollisista keskeytyksistä, palveluksen laadusta, työajasta ja tarvittaessa muista seikoista, joilla on merkitystä vapautusta harkittaessa. Hakemus on käsiteltävä viipymättä.

noudatetaan soveltuvin osin, mitä siviilipalveluslaissa on siviilipalvelusvelvollisuudesta vapauttamisesta säädetty.

Muutoksenhaussa noudatetaan, mitä siviilipalveluslaissa on muutoksenhausta siviilipalvelukseen määräämisestä säädetty.

3 §

Tämän lain nojalla kokonaan tai osaksi siviilipalvelusvelvollisuudesta vapautettuun nähden

4 §

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

Helsingissä 10 päivänä lokakuuta 1995

Janina Andersson
Säde Tahvanainen
Ulla Anttila
Marjut Kaarilahti
Annika Lapintie
Pertti Virtanen
Paavo Nikula

Irina Krohn
Erkki Pulliainen
Kimmo Kiljunen
Marjaana Koskinen
Riitta Prusti
Pia Viitanen
Eila Rimmi

Tuija Maaret Pykäläinen
Maija Rask
Pentti Tiusanen
Maria Kaisa Aula
Janne Viitamies
Tuija Brax
Eva Biaudet